

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicijska na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvu je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer 5. uri popoldne.

Šeststoletnica.

Iz Šenčurja pri Kranji, 19. julija. Stoletnica redka slovesnost, kaj pa še le šeststoletnica, kakoršno je naša ljubljena Kranja v spomin šestoletnega vladanja naše preslavne Habsburške rodovine od 11. do 16. julija povsod tako navdušeno obhajala sebojno še zato, ker je med nami te dni premili vladar Franc Jožef I. sam bival. Kakor po vsem Kranjskem, tako smo tudi Šenčurjani po svoji skromni moči tekmovali z drugimi kraji, proslaviti to svečanost v spodbudo verne vdanosti do naše presvitle vladajoče hiše in ljubezni do naše ožje domovine Kranjske in zavednosti narodnosti slovenske.

Da bi se vse to vresničilo, smo Šenčursko vas 10. t. m., to je, v predvečer zgodovinsko znamenitega 11. julija razsvetlili; pri ti razsvetljavi se je posebno na šoli odlikoval transparent: „Bog živi Franca Jožefa I.! vse za vero, dom, cesarja“. Na farovži so se v lučicah lesketale črke F. J. I.! Navdušenost je bila tolika, da so fantini domači in drugi vaščani napravili bakljado in prišli na Rudolfov trg pred farno cerkev in farovž, ter se ustavili pod lipo, ki je bila dne 10. julija 1881, to je, dne poroke presvitlega cesarjeviča Rudolfa z belgijsko kraljico Štefanijo vsajena in se zato tugi Rudolfova lipa imenuje. Pod to lipo so peveci in pevke najprej zapeli cesarsko himno, in ko jo končajo, zadonijo „živio“-klici iz grl mnogobrojne množice, da so mogočno odmevali med zidovjem hiš in poslopji, ki na tem trgu stojé. Vrstile so se za to himno še druge narodne pesmi, med katerimi tudi budnice naše „Naprej zastava slave“ manjkalo ni, in „živio“-

klicev ni bilo konca ne kraja. Še le okoli enajste ure se vesela množica razide.

Znameniti 11. dan julija potem smo kolikor mogoče slovesno praznovali. S farovža so vihrale različne zastave in z visocega zvonika lin se je mogočno vila velika narodna trobojnica. Ob 9. uri zjutraj je bilo slovesno opravilo in sicer tako, da je gosp. župnik najprej blagoslovil nova bandera domače Šenčurske in Vokelske šole, ki sta se ravno zdaj v spomin te tako slavnostne praznovane šeststoletnice nakupila.

K temu sv. opravilu so prišli šolarčki obeh omenjenih šol in veliko družega ljudstva. Med sv. mašo so pevci na koru prav lepo peli latinsko in tudi navdušeno popevali cesarsko himno. Po slovesni sv. maši je g. učitelj Luka Jelenec šolarčkom v šoli razložil pomen dneva in šolarčki so kaj lepo deklamovali dnevu primerne govore in bili obdarovani s Tomšičevo knjižico, ktero jim je gosp. župnik na kratko razložil in priporočal marljivo prebirati in naše svitle vladarje v njih čednostih posnemati.

Posebno vesel in znamenit dan za vso našo okolico bil je pa 16. dan julija, ker ta dan smo imeli med seboj Njegovo Veličanstvo našega preljubljenega cesarja Franca Jožefa I., ko so se iz Cerkelj skozi našo župnijo peljali. Da bi ta dan v posebnem spominu ostal, so Šenčurski fantje in dekleta kupili prav krasno trobojnico z belo-modro-rudečimi trakovi. Na teh trakovih je napis, ki bo še čez leta spominjal Šenčurjane slavnostno praznovane šeststoletnice. Napis se pa glasi: „Spomin šeststoletnice združenja s Habsburžani. Šenčurski narodnjaki 1883. Podarile Šenčurske mladenke.“

To trobojnico je Šenčurski gosp. Martin Povše v nedeljo pred 15. julijem po litanijah pri Rudolfovi lipi med zbrano množico slovesno v nalašč zato postavljenem šotoru blagoslovil. Po blagoslovu je pričujoče tako-le nagovoril: „Predragi Šenčurjani! Srčno smo veseli, da se slavnostno praznovanega šeststoletnega vladanja Habsburške rodovine na Kranjskem tako navdušeno vdeležujete. To ste pokazali že minuli torek pri razsvetljavi, to ste pokazali še posebno, ko ste si to krasno trobojnico v spomin te šeststoletnice kupili. Vem, da se boste vselej, kadar boste o ti trobojnici slišali ali jo videli, vnmali k vdanosti do naše preslavne vladarske hiše, k ljubezni do naše ožje domovine Kranjske in do vsega naroda Slovenskega. Toda naj vas ta trobojnica, saj ima tri barve: belo-modro-rudečo, spominja tudi presvete Trojice, kateri ste zvesto obljubili pri sv. krstu; o j spolnajte tudi to obljubo vselej vestno in natanko. Da bi se pri vas in vaših potomcih te moje prisrčne želje vedno spolnovale, naj pomozí mili Bog! Vse pa naj se vrši in godi v večo čast Božjo. Bog živi, Bog nam ohrani našega svetlega cesarja Franca Jožefa I.“

Na to zadoni trikratni „živio“ in peveci zapoje cesarsko himno. Ljudstvo je bilo vidoma ginjeno pri ti slovesnosti, ktero je povzdigovalo tudi mogočno pokanje možnarjev.

Zaželjeni 16. dan julija pride; ljudstvo vre od vseh strani k cesti na Luže, kjer je bil postavljen s cesarsko, Habsburško, bavarsko, belgijsko in kranjsko zastavo okinčani slavolok z napisom: „Pozdravljen Franc Jožef I.“ Ob vsi cesti skozi našo županijo so stale veje in maji, na katerih so sem ter tje cesarske in domače

Listek.

Razstava.

V Razstavo, ki se je priredila v realnem poslopju o priliki navzočnosti Njih Veličanstva, so poslale č. g. Uršulinarice iz Loke nekaj zelo lepih, da! umetnih ter slovesnosti posebno pristojnih izdelkov, na ktere hočem „Slovenčeve“ bralce opozoriti.

Prvi, v resnici prav mojsterski izdelek je kranjski grb; dolgo bi ga zamogel ogledovati in vendar bi še menil, da je krasna slika. Če ga prav natančno pogledaš, zapaziš, da je vse na srebrno-svilnatem blagu umetno z najtanjšo svilo, srebrom in zlatom vezeno. Pogledaj le orlove peruti, kako umetno ubrane so tu sinje barve; dalje kljun in kremplji; vse pa presega krasno izdelano oko; kakor živo strmi ti živo nasproti. Orlovo glavo kinča prelepo vezana zlata krona. V sredi orla hitro zagledaš polumesec s srebrnimi in rudeče vezanimi štirivogelniki v dveh vrstah. Grb oklepa velik lavorov venec s prelepo

vezanimi peresi, na katerih so zopet zlato uvezena imena Habsburžanov, ki so vladali Kranjsko od Albrehta do Franca Jožefa I. Ta venec zopet sklepa širok, belo-svilnati trak, na katerem je vezen z zlatimi, rudeče obrobljenimi črkami napis: Slava hiše Habsburške; Kranjski varstvo in blagor! Vse to pa je pritrjeno na steni, na kateri je rudeče škropljen, velikanski venec bršlinovih peres, kar pomenja, kakor se bršlin ovija krog močnih dreves, tako se tudi mala Kranjska zvesto, trdno drži močne slavne Habsburške dinastije. Krog te stene vije se krasni trak, na katerem čitaš: Kranjska, od 11. julija 1283 Habsburški hiši zvesto vdana čez 600 let, ostane hvaležno vdana na veke!

Moralo je to biti res zelo trudapolno delo.

V tesni zvezi s slavnostjo je tudi drugi, originalni izdelek uršulinskega loškega samostana. Menim namreč malo lipico, ktero bo deš precej v rastavi zapazil. Kakor vidiš, je vse iz lipovega lesa in sicer iz nalašč za to narejenih oblanec izstriženo, potem na vsako

peresce žilice narisane itd. Vsaj osemkrat se je moralo vsako peresce v roke vzeti in jih je več kakor tisuč! Kaj pa imena na posameznih perescih? Tukaj bereš: Baraga, Knoblehar, Kren, Vega, Prešerin, Turjaški, Rauber itd. itd. — možje, slavni zaradi delovanja na znanstvenem, cerkvenem, političnem, literarnem in bojnem polju. Izrastli so vsi iz dežele Kranjske, kar ti kaže na les risani zemljevid Kranjske, iz katere je zrastle slovenska lipa s temi možmi. Temu kaj primeren je napis na zastavici, ktero drži angelj vrhu drevesca: Pod krilom Habsburške hiše se razprostira slovenska lipa in obroduje dragoceni sad.

Ob robu zemljevida bereš vrstice pesnika Hladnika:

Slovenja! majhna si, vendar leskeče
Prekrasnih slave zvezd obnebeje tvoje;
Zasluga vsakršna ima jih broje
In sjajnosti so daleko sloveče.

Ako si ta dva izdelka natanko ogledaš, priznal boš z manoj vred, da so se č. loške uršulinarice res skazale. Prvo delo je mojstrsko,

zastave. Ondi pri Velesovem, kjer se Šenčur-ska županija začne, je bil slavalok z napisom: „Slava Habsburžanom!“ in bil je tudi primerno ozališan. Na Visokem, kjer neha naša županija, je bil na slavaloku tretji napis: „Bog ohrani milega cesarja!“

Pri slavaloku na Lužah zbralo se je nebrojno ljudstva in snidili se šolarčki iz štirih šol, namreč: Šenčurske, Vokelske, z novimi ravnokar blagoslovljenimi banderci, Viševske in Preddvorske. Šolarčki so imeli banderea, lipove veje v rokah in veliko šolaric je bilo belo oblečenih in z venci na glavi. Ondi pri slavaloku se je zbrala tudi duhovščina Šenčurske in Preddvorske župnije s cerkvenimi banderi. Prišlo je bilo tudi nekaj deklet in žen v pe-čah, nektera dekleta so imela okrog vratu in po prsih belo-modro-rudeče trakove, kar se je prav lepo podajalo k pečam na glavi. Šenčurski narodnjaki pa so bili prišli s svojo novo trobojnico.

Komaj smo pričakovali trenutka, kdaj se cesar pripeljejo. Spolnijo se naše želje točno ob polni ene popoldne. Ko kočije zagledamo, zapojó Šenčurski pevci in ovenčane pevke cesarsko himno, in ko jo še pojó, se cesar pripeljejo s svojim spremstvom ter vstavijo pri slavaloku. Nepopisljivo veselje nas vse presune, ko zagledamo ljubeznjivo prijazni obraz Njegovega Veličanstva. Stopivši raz voz nago-vorijo najprej Šenčurskega župnika in imeli so tudi za vsacega duhovna prijazno besedo, ter so vsem skupaj rekli: „Veseli me, da vas tukaj toliko vidim.“ Nagovoril jih je in pozdravil potem še Šenčurske srenje župan Ma-tevž Barle. Cesar so sprejeli milostno lepi šo-ppek iz cvetlic, pšeničnih, rženih in ječmenovih klasov, ki ga jim je pozdravlja deček Andrej Sitar poklonil, kakor tudi šopek, ki jim ga je Mala šolarica, Liparjeva Marica Čebasek, podala. Prejemaje ta šopek iz njenih rok so rekli slovenski: „Ta je še čisto majhna!“ Govorili so tudi z nekterimi srenj-skimi možmi.

Na to se od vseh prijazno poslovijo, sto-pijo v kočijo in brzi konji jih nam za vselej proti Kranju odpeljejo, iz naših prs pa za njim drugo ravno tako originalno kakor trudapolno in natančno.

Sicer je še mnogokrat brati napis loškega samostana v razstavi. Opozorim te na podobo samostana, ktero je gojenka gospodičina Samokez vezlala s svilo na svilnato blago in sicer tako natančno, da lahko najdeš vsako še tako majhno utico na vrtu. Tudi si oglej Staroloko in Bled. Na raznotere šivane, pletene, kavčkane, klepljene in vezljane dela gojenk ne boš dosti porajtal, ker je preveč družega lepega ogledovati.

Tudi nekatere starinske reči je loški samo-stan poslal v razstavo. Omenim podobni prvih dveh uršulinarij, ki ste leta 1782 prišle iz Gradea ustanovit red Uršulinarij. Ena je M. Emerika iz knežjega rodu Bathyanov, druga M. Katarina Amon. Od klarisare izdelanih mašnih plajšev so poslali štiri v razstavo; eden ima letno številko 1736. Lep, star srebrni pacifikale ima letnico 1681. Dve zelo stari mizi z umetno urezanimi cveticami; eno je rabila kneginja Bathyani, drugo grofinja Erdödy.

Iz vsega se razvidi, da tudi v loškem nunskem samostanu vlada in se goji goreča ljubezen do cesarja in domovine. X.

navdušeni „živio“-klici zadonijo. Ginjeni smo bili vsi, katerikoli smo ž njimi govorili, videvši, kako so pri vsem svojem Veličanstvu vendar tako ponižni, prijazni in ljubeznjivi. Bog jih nam ohrani še mnogo mnogo let. Živio Franc Jožef I.!

Z Jesenic, 20. julija. (Cesarjev sprejem.)

Zadela je tudi naš trg Jesenice čast, da so naš svitli cesar izstopili, ko so se peljali proti Trbižu, da smo jih mogli osebno pozdraviti. Dasi je lilo, kakor iz škafa, postavili so se v večer pred cesarjevim prihodom maji in vse je delalo za slavnostni sprejem; ob cesti so stali drogov, na katerih so vihrale deželne trobojnice, črno-žolte avstrijske in rudeče-bele habsburške zastave.

Kolodvor je bil praznično oblečen, videlo se je, kakor bi bil iz samih smrek setavljen. Pod kolodvorom je bila iz „grodelna“ narejena piramida, na kateri so bile vdelana začetne črke F. J. I.

Čuditi se je, da je bilo vse tako izvrstno narejeno.

Drugi dan 17. t. m. pomikalo se je ve-liko ljudstva na kolodvor, učenci lepo vrsteni, po dva in dva, učenske belo oblečene, vsaka s šopkom v roci, so stopali pod vodstvom gg. učitelja in kaplana na kolodvor; veliko družega ljudstva pa se je napravilo v staro narodno nošnjo.

Akoravno je bilo zjutraj radi snega, ki je padel po snežnikih, precej mraz, niso se ga vstrašili, ampak so veselo hiteli na kolodvor, da pozdravijo preljubljenega cesarja.

Prišli so na kolodvor tudi rudokopi, loveci in fužinski kovači obrtniškega društva.

Ob 5½ uri pripihal je dvorni vlak; po-zdravili smo ga s pokom možnarjev, pritrko-vanjem farnih zvonov, in z gromovitimi „živio.“

Ko cesar iz voza stopijo, pozdravi jih naš gospod župan v slovenskem jeziku, kterega so potem v raznih rečeh izpraševali, na kar jim je hitro odgovarjal; ko se mu zahvalijo, pri-stopijo k prečastiti duhovščini, s katero se tudi prijazno pogovarjajo. Na to pristopijo k učencem in učenkam, in pozdravi jih mlada hčerka gosp. zdravnika s šopkom v roci, kte-rega jim podari z izrekami: Bog ohrani, Bog obvaruj Vas cesarja! za kar so jo pohvalili.

Šli so potem memo rudokopov, kovačev in lovecev, in se pogovarjali z njihovimi pred-stojniki. Hitro je pretekel odločeni čas. Vzeli so še od deželnega predsednika gosp. barona Winklerja slovo, ob enem tudi od krasne go-renjske strani, stopili v voz, in vlak se je jel pomikati proti Trebižu. Ko je odhajal, klicali smo ljubemu cesarju v slovo veseli živio! ki je v sreih tisočerihi ljudi odmeval, možnarji so še enkrat zagromeli, zvonovi lepo pritrkavali, in vlak nam je izginil izpred oči.

Vem, da je vsakdo našemu preljubemu cesarju voščil srečno pot, in da sleherni ohrani ta dan v sladkem spominu, posebno pa naša mladež.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. julija.

Avstrijske dežele.

Cesarjeva zahvala Štajarcem. Ena-ko prisrčno zahvalno pismo, kakor baronu Winklerju, pisali so cesar štajarskemu c. kr. namestniku baronu Kübecku. Glasi se tako-le: „Ljubi baron Kübeck! Mnogo veselja mi je storilo, da sem mogel v sredi Svojega zvestega štajarskega ljudstva praznovati spomin na šest-

stoletno zvezo vojvodine Štajarske z dednimi deželami Moje hiše in da sem se mogel dalje časa v deželi bivajoč vnovič osebno prepričati o veselem napredku na vseh poljih javnega življenja. Jako Me je razveselil vidni napredek glavnega deželnega mesta Gradea, vsestranska gibčnost v trgovini, industriji, obrti in umet-nosti, skrbno in razumno gojeno gospodarstvo in gozdarstvo, razvoj pouka in raznih človeko-ljubnih zavodov. Nič manj pa Me ni razveselil in osrečil prisrčen vzprejem, ki sem ga povsod vžival, ter vedno ponavljajoči se izjavi zveste vda-nosti do Mene in Moje hiše, kateri so Mi iz vseh vrst tako glasno in iskreno nasproti doneli. Ginjenega srea izrekam Svojim Štajarcem za vse te dokaze njihove ljubezni in zvestobe Svojo cesarsko zahvalo ter veselo nado, da bodo sinovi te dežele, kakor njih očaki v preteklih šestih stoletjih, tudi bodoče dni zvesto in trdno stali okoli svojega rodnega vladarja. Naročam Vam, da to Mojo zahvalo javno priobčite in vsemu prebivalstvu zatrdite Mojo trajno milost in Mojo očetovsko skrb za blagostan njegove lepe domovine.

V Ljubnem 17. julija 1883.

Franc Jožef, I. r.“

Tudi višjemu vojaškemu poveljniku baronu Kuhnmu poslali so cesar pismo, v katerem izre-kajo njemu in vojaštvu svoje pripoznanje za vojaško izurjenost, ki jo je pokazalo pri vojaških vajah.

Učni jezik na državnih šolah go-riških, to je: na c. kr. gimnaziji, na realki, na ženskem izobraževališči, na deški in deklški državni šoli, bil je predmet, ki ga je razpravljaj deželni zbor goriski lansko leto in gledé kterega je naložil deželnemu odboru, naj pošlje viso-kemu c. kr. ministerstvu peticijo, v kateri naj zahteva, da se namesto sedanjega nemškega učnega jezika vpeljeta materna, namreč slo-venski in italijanski, kot učna jezika na ime-novanih zavodih. Deželni odbor je dano mu nalogo vestno izpolnil in odposlal je 24. febru-varja tek. leta dotično prošnjo na Dunaj. Te dni prišel je na njo potom veleslavnega c. kr. tržaškega namestništva odgovor, ki se tako-le glasi: „Na vlogo slavnega deželnega odbora od 24. februvarja t. l. št. 3205 1882 za vpeljavo italijanskega in slovenskega učnega jezika na goriskih državnih srednjih šolah je gospod minister za uk in bogočastje z visokim odlo-kom 23. junija t. l. št. 8532 semkaj odgovoril, da v soglasji z dotičnimi sklepi c. kr. deželnega šolskega sveta ne more se odločiti in vsled razlogov v omenjeni vlogi navedenih in vsled drugih, da bi zdaj v čem preminjal uredbe, ktere veljajo v oziru za učni jezik na srednjih šolah goriskih, na ženskem izobraževališči in na ljudskih šolah, ktere država vzdržuje, ampak da je tega prepričanja, da se morajo one uredbe obdržati, ker pospešujejo obe narodnosti, ne da bi katero zavirale, in ker varujejo državne koristi. V Trstu, 7. julija 1883. Pretis.“ — Če tudi se ne moremo odloka veseliti, pristavlja „Soča“, ker ni izpolnil naše in naših sodeže-lanov, Italijanov srčne želje, prinesel nam je vendar nekaj tolažbe v tem, da priznava, kakor se zdi, na Goriskem le dve narodnosti (ohne einen der beiden Volksstämme zu beeinträch-tigen): slovensko in italijansko. To je sicer malo, pa vendar nekaj je, in nekaj je več ko nič. Nadejamo se, da časoma bodo vse naše prošnje uslišane, ker minister pravi, da le z daj se ne more odločiti za premembo gledé učnega jezika. S tem pa ni rečeno, da pozneje, recimo prihodnjo jesen, ko bodo državni pos-lanci dovoljevali državni proračun, ne bi se mogel odločiti za premembo, ktere je dovolil bratom Kranjcem. Upanja nismo zgubili, ampak namenjeni smo trkati potrpežljivo in neprene-homa, dokler ne bomo uslišani.

V Metliki na Kranjskem pride 24. t. m. avstrijska in ogrska komisija zastran Žum-berka, da tam meritorno obravnajo o stvari.

Iz Zadra 21. julija. Včeraj 20. t. m. je bila seja v deželnem zboru od 9 zjutraj do 10½ v noč, prenehali so samo tri ure vmes; razrešili so vse predštevke za l. 1884, istotako načrt postave, kar se tiče gospodarstva s pre-moženjem občin, prenaprejen je bil tudi §. 86 občinske postave.

Danes 21. julija je bil zaključen deželni zbor s slavoklicí presvitlenu cesarju.

Iz Černovic. Deželni zbor je sprejel z živahnim veseljem na znanje voščila, presvitlenu cesarju zastran Habsburške slavnosti naznanjena, sprejel je načrte postav zastran doneskov dežele k šolskemu deželnemu zavodu in zastran zvišanja užitnega davka v Černovicah in je dovolil nagrade za obrtnijski nadaljevalni pouk.

Vnanje države.

Iz Pariza, 20. julija. Pravosodni minister je zagovarjal nasvet za preuredbo pravosodja, in je zahteval za to nujnost, ktera se mu je izrekla s 139 zoper 127 glasov. S 169 glasovi zoper 114 so prestopili na specijalno debato. (Ta reforma zadeva razpoloživnost sodnikov, in jih devlje pod oblast vladajoče sisteme). — Lesseps je poklical po telegrafu inženirja sueškega kanala v Pariz. Ta ima prinesiti načrte za drug kanal, da se delo začne, ker družba je gotova, da bode dobila denarja nekaj od angleške vlade, nekaj od drugod. Kakor se sliši, angleška vlada zahteva v opravi svet pet članov, dosihmal je imela le tri.

Iz Pariza, 21. julija. Zbornica je sprejela z 206 glasovi zoper 166 sklep generalne debate o železničnih pogodbah in je sprejela predlog za njih nujno obravnavo z 250 glasovi zoper 122. Sklep seje bode menda po sklepu te debate konec tega tedna. — Zbor bode tedaj naložil deželi zopet novo breme, kajti ob kratkem bode treba narejene železnice podpirati (subvencionirati), toda poslanci so storili, kar so obetali volilec, in se tako jim priporočili za prihodnje volitve, da ostanejo na vrhu, naj pa dežela plačuje, to je prav liberalno. V seji starešinstva je odgovoril minister unanjih poslov Challemeil Lacour vojvodi Broglie: Deželi Anamitski nismo vojske napovedali, tudi Tüdüc vojske ni napovedal, da, rekel je celo, da pogodbo spoštuje. Francosko je reklo Tüdüc-u, da hoče braniti svoje naselbine zoper kitajske in anamitske napastnike. Vojska ni napovedana, pa dejanja, besede Tüdüc-a, Kine in nje poslancev so take, da moramo misliti, da imamo vojsko z Anam. Kedar pa bode treba zgrabiti tega, ki na vojsko draži, in ne bode mogoče napraviti redú drugače, da zgrabimo podpihvalca, bodedo predložili dotične sklepe. — Tedaj kaj je rekel minister: vojske ni, pa je vendar le vojska, med vladami še ni napovedana, a bojujemo se pa vendar le.

V angleški gosposki zbornici je bil 17. t. m. zopet Sueški kanal na vrsti. Lord Granville je rekel, opravični svet Sueške kanalske družbe je tak, kakor je bil tačas, ko je vlada akcije kupila. Od 97 kažipotov jih govori 45 dobro angleški, 52 pa se jih izrazi po angleški. Treba se je spomniti, pravi minister, da se je Sueški kanal stavil vkljub angleški opoziciji. Prvih 10 let angleški kanal ni donasal dobička, še le zadnjih 4 let je bolj plodonosen. Ti, ki so toliko vstavili in založili, imajo tudi pravico do obresti. Prejšnja vlada je mislila, da ima Lesseps izključljivo pravico, ko je pokupila akcije in te misli sta tudi dva v to kompetentna viša uradnika. Kar pa se tiče pogodbe same, je misel teh, ki so se pogajali, da boljših pogojev ni mogoče doseči, in to misli tudi vlada, zato misli, da je prav in pošteno, ako parlament temu pritrdi. Markvi Salisbury je oporekal temu, da bi bila poprejšnja vlada (lord Beaconsfield) pritrdila monopolu Sueške družbe. Lesseps nima monopola, in on obžaluje, da se je s pogodbo sklenjeno z Lesseps-om, po nepotrebnem potrdilo njegovo prilastenje, kar bode kasneje škodljivo angleški kupčiji. Lordkancelar je rekel, da vlada nima pravice, prenarajati pogoja, pod katerim je delal Sueški kanal, še manj pa sile zato rabiti. Tudi v spodnji zbornici se oglašajo to vprašanje, sedaj še le napoveduje nasvete in vprašanja.

V Egipt se je podal iz Angleškega dr. Hunter, in tam ga bode podpiral dr. Makie in angleški ud egiptovskega zdravstvenega sveta. Zastopnik angleški ima pritiskati na egiptovsko vlado in ji dopovedati, da so veliko bolj važne zdravstvene naredbe zoper kolero, kakor pa straže, bolnišnice in karantene.

Iz Novega Jorka v Ameriki se zvé, da so bili Caceres in drugi **peruanski vodje** v dvanedevni bitvi popolnoma zmagani. Caceres je zgubil 1000 mož, a vodij ni ranjen nihče. General Lynch je o tem dobil naznanilo iz Lime na Peruanskem.

Izvirni dopisi.

Z Vač, 18. julija. Ker se iz mnogih krajev slovesno obhajanje 600letnice naznanja, dovoli mi, dragi „Slovenec“, malo prostora, da z nekoliko vrsticami naznanim, kako se je pri nas 600letnica obhajala. 11. t. m. je bila slovesna sv. maša z zahvalnico. Vdeležila se je vsa šolska mladina z nadzorništvom in obilna množica faranov. Pok možnarjev, ki se je razlegal po hribih in dolinah in na daleko okrog, je slavnost sv. opravila naznanjal in povikševal, in iz sre vernega ljudstva in njezne mladine so kipeli vroči zdihljeji k Najvikšemu za blagor domovine in vladarske rodovine.

Po dokončani cerkveni slovesnosti se je zbrala mladina v šolski sobi, ki je bila lepo z zelenjem ozališana. Eden šolarjev ob kratkem govori o pomenu slavnosti tega dneva; drugi pa obljubi v svojem in svojih tovarišev imenu, da se hočejo vedno spominjati z veseljem in hvaležnostjo 11. julija in Habsburške rodovine, ter sklene: ker za svitlega cesarja družega darila nimamo, zapojmo njemu v čast cesarsko pesem, ktera se zapoje. — Obdarovanih je bilo večina šolarjev s svetinjcami, spomenico na 600letnico — vsi pa s podobnicami, in tako je bila končana slovesnost v šoli in šolsko leto.

Ravno o dnevih, ko je bilo vse v največjem veselji, ko je vsak domoljubni Slovenec radostno obhajal 600letnico združenja Kranjske s Habsburško rodovino, nam je ljubi Bog v kozarec veselja nekoliko pelina prilil. 16. dan julija okoli dveh popoldne je bilo videti iz Vač proti Ljubljani nebo prevlečeno s težkimi, siročnimi oblaki. Kacih sedem minut čez dve se pridrvijo proti Vačam, tukaj jih mrzli sever ustavi in suli so ko grah debelo točo na naše polje. Vsa Vaška občina in tudi nekoliko Hotiške je bila videti, kakor s snegom pokrita. Bilo je videti še drugi dan proti večeru na senčni strani mnogo tega peska. Hvala Bogu! da je bila toča drobna, sicer bi bil ves trud pridnega kmeta vničen; tako je pa škodovala le bolj mladim drevescem, sočivju, turšici in sploh zelenjavi. Da bilo bi s tem opravljeno!

Iz Dola, 20. julija. Kakor znano, dobili smo novega grajščaka. Gospod Franc Povše, vodja slovenske kmetijske šole v Gorici in tam tudi deželni poslanec, kupil je namreč tukajšnjo bivšo Attemsovo grajščino z vsem, kar je bilo v nji in ob nji. Te premembe smo prav veseli, ker dobili smo narodnega grajščaka, pa tudi umnega gospodarja, od čegar gospodarstva se bo marsikdo lahko kaj učil. Že zdaj je nasadil po zanemarjenih vrtih veliko žlahtnih jablan, od katerih bodo dobivali posestniki brezplačno cepiče. Dalje sprožil je misel o šolskem vrtu, katerega zdaj še nimamo, in dal v ta namen koj 10 gld.; častiti gospod župnik Jare so primaknili 5 gld., iskra je vžgala in tako smo nabrali brž okoli 50 gld., dosti za začetek; da je le jedro, potem se drugo že vredi in razvije, ker bodo gotovo drugi tudi jeli prikladati.

Dalje je gospod Povše sprožil misel, naj bi se osnovalo tu „bralno društvo“, ktero bi bilo zelo potrebno; obljubil je dati za to pripravne prostore na vrtu brezplačno, pa še druge

izdatne podpore. Da bi se ta sprožena prekoristna misel poprijela tudi še drugih in bi mi dobili društvo, s katerim bi dotekli veliko manjše kraje, ki so nas v tem že prekosili!

Gospoda Povšeta, novega grajščaka našega, smo pa prav veseli, ker se nam je koj iz začetka pokazal od tako ljudoljubne in narodne strani. Bog živi njega in njegovo blago rodovino, ki zdaj med nami biva!

Iz Maribora, 22. julija. (*Letno poročilo c. k. višje realke v Mariboru l. 1883.*) Letošnje poročilo višje realke mariborske ima na čelu spis: „Die nachweisbaren Besitzungen des Klosters S. Paul in Kärnten und Steiermark in den Jahren 1091—1269, dargestellt von Prof. Carl Neupauer.“ Ta spis je nekaka dopolnitev njegovega lanskega spisa v topografičnem oziru, kteremu pa glavna reč, namreč topografična karta manjka, „weil die Kosten des Stiches und der Vervielfältigung desselben die Mittel der Anstalt weit übertreffen,“ pravi g. ravnatelj. Nam se dozdeva, da brez karte sestavek ne bo dosegel svojega namena.

Iz šolskih poročil izvemo, da na višji realki, ki ima 7 razredov, podučujejo: ravnatelj Josef Frank, 11 profesorjev, 1 pravi učitelj in 2 pomožna učitelja. Med vsemi učitelji je samo eden Slovenec, ki podučuje verouk in slovenščino.

Verouk se podučuje samo v 4 nižjih razredih; tako je tudi s slovenščino, in ta je vrh tega le pogojno obligaten predmet, kakor angleščina v treh višjih razredih. Kdor se namreč v spodnjih razredih slovenščine uči, ta se v višjih razredih ne more z angleščino siliti, nasproti pa je za tistega, ki se ni slovenščine učil, od petega razreda angleščina obligaten predmet. Kakor se vidi iz navedenih šolskih knjig, rabi se pri slovenščini nemški učni jezik tudi za Slovence. Sploh se nam dozdeva, da se na francoščino in angleščino več skrbi obrača, kakor na slovenščino, dasiravno je učencev mnogo Slovencev in učilnica na slovenskih tleh.

Vseh učencev je bilo 98, in sicer v I. razradu 41, v II. 18, v III. 10, v IV. 7, v V. 8, v VI. 5, in v VIII. 9. — Po veri so tako razvrsteni: 87 katoličanov, 6 protestantov in 5 starovercev; po narodnosti pa 73 Nemcev, 15 (?) Slovencev, 5 Srbov, 3 Madjari, 1 Italijan in 1 Čeh.

Z odliko jih je šolo izdelalo 12, s I. redom 62, II. red jih je dobilo 11, III. red 3, poskušnjo jih ima 9 in 1 je ostal neizkušan. Število učencev se od leta do leta krči; večina jih je iz Maribora in bližnje okolice, iz drugih krajev so le posamezni, ki slučajno semkaj pridejo. Vredno se nam zdi še omeniti, da so vsi ravnateljevi sinovi na tukajšnji gimnaziji svoje študije izvršili.

Z Dunaja, 21. julija. (*Narobe svet.*) Znano je, da naš mestni odbor silno rad svoj nos vtika v reči, ki ga prav nič ne brigajo, zanemarja pa zadeve, za ktere bi imel v prvi vrsti skrbeti. To je pokazal te dni vnovič. Brez ugovora je namreč sprejel od barona Sommaruge nasvetovano neposredno pismo do cesarja, s katerim skuša mestni odbor zabraniti, da bi se vodstva nekterih železnic ne preložila z Dunaja kam drugam. To bi bilo Dunajčanom na škodo, mnogo družin bi se moralo izseliti v druge kraje, in tako tega vodstva ne bodo več na Dunaji, poneha za nje tudi nemški vradni jezik, kar bi bilo po mislih dunajskih mestnih očetov velika škoda za celo državo.

Ob enem ko se dunajski mestni zbor peča s splošnimi državnimi zadevami, s katerimi nima prav nič opraviti, pa zanemarija svoje lastne domače reči, za katere bi imel v prvi vrsti skrbeti. Dunaj bode letos obhajal dvestoletnico, od kar je bil srečno rešen pred Turki. Prebivalci bi ta spomin radi praznovali dostojno, kakor se takemu zgodovinskemu dogodku spodobi; to pa judovskim časnikarjem ne dopada, in naš mestni odbor, ki želi bolj njim dopasti, kakor pa prebivalecem dunajskim, to slovesnost čisto v nemar pušča. Ta malomarnost meščanom že tako preseda, da je demokratsko društvo 9. okraja mestnemu odboru izrazilo nezaupnico ter izvolilo posebno deputacijo, ki ima osebno županu sporočiti ta sklep. Tako sedanjí mestni zastop Dunaj črni pred drugim svetom, in skrajni čas bi že bil, da bi Dunajčani že skoraj potepeno pismo dali možem, ki bolj skrbé za judovstvo, kakor pa za prave mestne koristi.

Domače novice.

(Knez in škof dr. Pogačar.) Iz Kamnika 21. t. m. se nam piše: V torek 18. julija t. l. podali so se skozi Kamnik premil. knezoškof dr. J. Z. Pogačar s spremstvom na svojo grajščino Gornji grad, da v čistem planinskem zraku pridobé onemoglim udom novih moči. Mudili so se pri g. dekanu dalj časa in ob 4. uri popoldne so se odpeljali naprej.

(Najvišje odlikovanje.) Presvitli cesar so prevzeli protektorat društva vojaških doslužencev v Idriji in za napravo zastave darovali 100 gl.

(Šolske sestre.) Iz Komenda se nam piše: Ko se je Njih Veličanstvo dné 16. t. m. potovaje iz Kamnika v Kranj mudilo v Mostah pri slavaloku, blagovolili so presvitli cesar govoriti tudi s šolskimi sestrami iz Repenj ter so se proti njim izrazili: Es wäre wohl zu wünschen, dass die Schulschwester immer mehr verbreitet würden. (Želeti bi bilo, da bi se šolske sestre čedalje bolj razširjevale.) Evo, to so besede vladarja, kateremu je čez vse največi biser sv. vera. Po njih naj se zgledujejo naši in vnianji liberalci.

(Vojaške vaje.) Z Notranjskega, 19. t. m. se nam piše: Danes pričeale se so vojaška vaje na srednji Pivki. Vdeležujejo se jih pešpolka št. 44. in 53. iz Trsta in Gorice ter 1 stotnija 5. dragonskega polka in 1 baterija. Glavni stan je v Št. Petru. Meseca avgusta imata priti na vrsto novi pešpolk št. 97. in 7. batalijon loveev.

(Učiteljske službe razpisane.) V Kočevji 4. učiteljska služba 450 gold. V Koprivniku 2. učiteljska služba 400 gold. in stanovanje. Na jednorazrednicah v Osilnici 450 gold., pri sv. Gregorji 450 gold., na Robu 450 gold., v Grčaricah (Masern) in Poljanici 450 gl. plače in stanovanje do 20. avgusta.

(Tiskovni popravek.) V dopisu iz Cerkelj, natisnjenem v št. 88. „Slovenca“ se je vrinila neljuba pomota prav na zadnje pri napisu pred farno cerkvijo, ki se je glasil „Benedictio coelestis Tecum!“ ne pa, kakor je v „Slovenca“ stalo: Benedictus e. F.

Razne reči.

— † Č. g. Jožef Zadravec, fajmošter pri sv. Ožbaldnu na Štajarskem, je v 49 letu svoje starosti za pljučnico umrl. 10. t. m. bil je še pričujoč pri sprejemu cesarjevem. R. I. P.

— Umrl je 22. julija v Mokronogu č.

g. Matej Markovič, duhoven v pokoji. Več o njem prihodnič. R. I. P.

— Strela udarila je 7. t. m. v farno cerkev v Mokronogu in ubila pred velikim altarjem klečečo staro ženo Uršo Knez iz Smarčene.

— Mariborski župan je hišnim posetnikom zaukazal, da morajo zaradi kolere skrbeti za največo snago po hišah, dvorih, kanalih itd. Posebna komisija bo pregledovala hiše, in do 100 gl. globe bodo morali plačevati posestniki, ki se ne bodo strogo ravnali po županovem ukazu.

— Toča. Iz Sežane se poroča „Edinosti“ 20. t. m. Včeraj opoldne je toča, ki je pol ure padala, pobila popolnoma ves pridelek v Godnah, Krepljah in v Križu, tričetrt pridelka v Tomaju, Šepuljah, Velikem brdu, polovico pa v Dutovljah, Dobravljah, Mrčah, Povirju in četrti del v Smarji in Žerjah. Ob 7. uri zvečer bi se bilo lahko še cele vozove toče po cestah in kotih nabralo. Ubogi Kraševci!

— Pred tržaško sodnijo so stali te dni 23letni Franc Valenčič iz Postojne, 22letni Andrej Pavčič iz Kanala in zraven njih sta sedela na zatožni klopi brata Bajce, tudi iz Postonjskega okraja. — Dva zadnja bila sta tožena, da sta vkradla precejšnjo množino kave, prva dva pa, da sta to vkradeno kavo od tatov kupila. — Oba Bajca sta bila obsojena na 8 mesecev težke ječe, po prestani ječi pa prideta pod policijsko nadzorstvo; Valenčič na 14, Paučič pa na 16 mesecev težke ječe. Iz tega se vidi, da postava sama pripoznava, da je bolj kaznjiv oni, ki drži vrečo, nego pa oni, ki krade. — A koliko takih, ki drže vrečo je še v Trstu in še kako bogatih! („Edinost“.)

— Vožnja v zraku čez kanal la Manshe med Angleškem in Francoskem. To pot sta storila dva zrakoplavca, Belgijanec Morian in Francoz Kosta. Stopila sta 3. t. m. v Coutnai na Belgijskem v balon, hoteča priti na zemljo na Nemškem — med Lüttichom in Kulinom. Ko sta bila nad mestom Löwen, zanesse ju vihar proti Ostende na morji. S krajno silo sta se obdržala v balonu, in balon se je usedel na Angleškem. — Nek kapitan Jarvis hoče iz Marselje plavati v Algier. — Srečno pot!

Iz Kahire, 22. t. m. V zadnjih 24 urah je umrlo 381 oseb. — Bolezen ni samo na enem kraju, ampak po krajih zeló med sabo oddaljenih po mestu, kar je še težje za zdravniško osebje. Najhuje pa razsaja bolezen v Bulaku in Darbel-Amaru. Evropejci so odšli, razen teh, ki morajo tukaj ostati.

Javna zahvala.

Povodom osrečujočega prihoda Nj. Veličanstva presvitlega cesarja v mesto Kranj dne 16. julija t. l. je tukajšnji trgovec in posestnik g. Franc Omersa podaril mestni občini Kranjski državnega posojila srebrno rento za 1000 gl. s tem pogojem, da se obresti te rente vsako leto dne 16. julija v spomin najvišje navzočnosti mestnim ubogim razdelé.

Za ta velikodušni dar izreka podpisano županstvo v imenu ubogih najprisrčnišo zahvalo.

Mestno županstvo Kranj,

dne 17. julija 1883.

Šavnik.

Umrlí so:

18. julija. Mihael Škrjanec, zidarjev sin, 9 mesecev, Hrenove ulice, griža. — Kristina Godec, krojačeva hči, Krakovske ulice št. 27, griža. — Katarina Martine, zasebnica, Krakovski nasip št. 10, mrtud.

20. julija. Ana Pekie, deklina hči, 6 tednov, Tatarske ulice, št. 3, griža. — France Peterlin, agent, 38 let, Stari trg, št. 3, pljuč. tuberkuloza. — Marija Zajec, dninarca, 46 let, Kravja dolina, št. 11, sušica.

V bolnišnici:

18. julija. Jernej Zapec, gostač. 65 let, starost. — Cecilija Zanoškar, dninarca, 42 let, pretres možganov.

19. julija. Antonija Semen, gostinja, 54 let, vnetje treb. mreže.

Dunajska borza.

21. julija.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 85
Sreberna	79 „ 60
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 45
Papirna renta, davka prosta	93 „ 30
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 80
„ „ 4%	88 „ 50
„ „ papirna renta 5%	86 „ 95
Kreditne akeije	160 gl. 293 „ 60
Akeije anglo-avstr. banke	120 gl. 106 „ 50
„ avstr.-ogerske banke	840 „ —
„ Länderbanks	113 „ —
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	646 „ —
„ državne železnice	323 „ 25
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	221 „ —
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 „ —
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 119 „ 25
4% „ „ 1860	500 „ 135 „ 90
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 168 „ 50
„ „ 1864	50 „ 168 „ —
Kreditne srečke	100 „ 171 „ 75
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ —
Rudolfove srečke	10 „ 20 „ —
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	103 „ —
London	120 „ —
Srebro	— „ —
Ces. cekini	5 „ 65
Francoški napoleond.	9 „ 50 1/2
Nemške marke	58 „ 50

Darila za „Národní Dom“.

Prenesek	9512 gl. 07 kr.
Franjo Ravnikar v Ljubljani, mesečni donesek	5 „ —
Slavoj Jenko v Podgradu za oktober, november, december 1882 in januar, februar in marec 1883	6 „ —
Iz pušice v prodajalnici gosp. Slavoj Jenko v Podgradu	2 „ 47
Iz pušice v Čitalnici v Ilirski Bistrici Ribnica	5 „ —
Grégor, ribniški ceremonienmeister brez gaže	1 „ 69
Mühelj, ribniški puščavnik	— „ 19
Albert Sežun v Ribnici I. obrok	— „ 30
Ivan Šega, zastopnik banke „Slavije“ v Sodražici	1 „ —
Iz Sarajeva:	3 „ 02
Eranoj Oblak, računski svetnik	2 gl. — kr.
Josip Dobida, finančni koncipist	1 „ —
Janko Pogorelec, računski oficijal	1 „ —
Vkupe	4 „ —
Avugst Pressl v Ljubljani	6 „ —
Taročna družba pri gosp. pl. Kapusu v Kamni Gorici	2 „ 70
Na igralnih mizah v ljubljanski Čitalnici meseca marca	15 „ 01
Matija Hudovernik, zastopnik banke „Slavije“ v Vidnu	1 „ 60
Iz pušice v čitalniški gostilni	1 „ 45
Iz pušice v kavarni „Merkur“	3 „ 20
Vesela družba v Dolih	4 „ —
Miha Ferjan, zastopnik banke „Slavije“ v Mariboru	1 „ 59
Peter Bajs, zastopnik banke „Slavije“ v Dvoru	4 „ 39
Iz pušice v bralnem društvu v Seleh Tarok-družba v Šliberjevi gostilni v Seleh	— „ 64
Jožef Hribar, zastopnik banke „Slavije“ na Krki	1 „ 08
Kazimir Jelusič, zastopnik banke „Slavije“ v Kastvu	2 „ —
	1 „ 23
Vkupe	9585 gl. 63 kr.

Zobni zdravnik

dr. Tanzer,

vseučiliški docent v Gradcu,

ozdravlja vsaki dan zobe in izdeluje umetne zobe v hotelu „pri Slonu“, sobna številka 31 v II. nadstropji; počenši od 19. julija mudil se bode tukaj 14 dni.

Sveta Ana

ali molitevne bukvice v češčenje sv. matere Ane.

Sestavil o. Hrizogon Majar.

Se dobiva v moji založbi po sledeči ceni: V pol usnji po 60 kr., vse v usnji po 80 kr., vse v usnji z zlato obrezo po 1 gl.

(1) J. Giontini.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.